

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ปัจจุบันอัคคีภัยเป็นปัญหาหนึ่งของเมืองที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในด้านจำนวนและความเสียหาย ในการศึกษาเป็นการนำความรู้ทางด้านผังเมืองมาช่วยวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบการเกิด การลุกลาม และความเสียหายของอัคคีภัย และนำผลไปใช้วิเคราะห์พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อปัญหาอัคคีภัย

การดำเนินการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ หนึ่งสรุปรูปแบบการเกิดอัคคีภัยจากสถิติในอดีต สองศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการลุกลามทำความเสียหายของอัคคีภัย โดยใช้แบบสอบถามประเมินทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและสรุปผลร่วมกับข้อมูลจากแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อัคคีภัยตัวอย่าง 5 บริเวณในเขตยานนาวา หลังจากนั้น นำผลที่ได้จากการศึกษาทั้งสองส่วนข้างต้นไปใช้พิจารณาตัวแปรเพื่อวิเคราะห์หาพื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อปัญหาอัคคีภัยในส่วนที่สาม

ผลการศึกษารูปแบบการเกิด การลุกลาม และความเสียหายของอัคคีภัย ได้ผลสรุปจำแนกได้เป็น 3 ส่วน คือ ผลการศึกษารูปแบบการเกิดอัคคีภัย ผลการศึกษารูปแบบการลุกลามและความเสียหายของอัคคีภัย (ขนาดใหญ่) และผลการศึกษาพื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดและการลุกลามของอัคคีภัย โดยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. รูปแบบการเกิดของอัคคีภัย มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 อัคคีภัยส่วนใหญ่มีต้นเหตุเกิดจากการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า รองลงมาได้แก่ ต้นเหตุเกิดจากการใช้ไฟ ความร้อนและเชื้อเพลิง และต้นเหตุสุดท้ายเกิดจากการลอบวางเพลิงตามลำดับ

เนื่องจากสังคมเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานครนั้น คริวเรือนส่วนใหญ่จะมีการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้านานาชนิดเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน อาทิ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า เตาเรด ตู้เย็น วิทยุ โทรทัศน์ พัดลม เป็นต้น อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ล้วนเป็น

ต้นเหตุที่ก่อให้เกิดความร้อนและประกายไฟได้หลายกรณี เช่น การสปาร์ค (Spark) เมื่อเปิดสวิตช์ หรือการเกิดความร้อนที่สายไฟ (Overheat Wire) เมื่อใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าหลายชนิดพร้อม ๆ กัน หรือความร้อนที่เกิดจากวงจรไฟฟ้าหลวมจนเกิดความร้อนสูง (Overheat Connection) และที่สำคัญคือความร้อนที่เกิดจากวงจรไฟฟ้าขัดข้อง (ลัดวงจร) ลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดความร้อนและประกายไฟอันเนื่องจากการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าดังกล่าวข้างต้น ล้วนเป็นต้นเหตุของการเกิดอัคคีภัยได้ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ การใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจึงเป็นต้นเหตุของการเกิดอัคคีภัยมากกว่าต้นเหตุอื่น ๆ

1.2 สถานที่เกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่เกิดกับสิ่งปลูกสร้างประเภทตึกแถว รองลงมาได้แก่ บ้านพักอาศัย โรงงานโกดัง และสถาบัน ตามลำดับ

เนื่องจากตึกแถวเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรมที่หลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านพาณิชย์กรรม และพบว่าผู้ประกอบการค้าที่พักอาศัยในอาคารตึกแถวส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อชาติจีนที่มีการประกอบกิจกรรมทางประเพณีที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัย เช่น การไหว้เจ้า เฝ้ากระดาศ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังพบว่า การลอบวางเพลิงมักเกิดกับตึกแถวที่เป็นสถานประกอบการค้าที่ประสบกับภาวะขาดทุน ซึ่งอาจเป็นการวางเพลิงเพื่อหวังเงินประกันหรือหนีหนี้ จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้อัคคีภัยเกิดกับสิ่งปลูกสร้างประเภทตึกแถวมากกว่าประเภทอื่น ๆ

1.3 ช่วงเวลาที่เกิดอัคคีภัย พบว่า อัคคีภัยมีความถี่ของการเกิดสูงในช่วงเวลากลางวันมากกว่าช่วงเวลากลางคืน

เนื่องจากช่วงเวลากลางวันเป็นช่วงเวลาที่มีการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ทั้งในด้านการผลิต การค้า และการบริการ จึงมีการใช้พลังงานไฟฟ้า เชื้อเพลิง และความร้อนที่สูงกว่าช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการพักผ่อนของมนุษย์ส่วนใหญ่ ดังนั้น โอกาสเกิดอัคคีภัย จากอุบัติเหตุหรือความประมาทในการใช้พลังงานต่าง ๆ ในช่วงเวลากลางวันจึงมีได้สูง ประกอบกับเวลากลางวันเป็นช่วงเวลามีอุณหภูมิสูงกว่ากลางคืน จึงมีสภาพทางธรรมชาติที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการสันดาป ด้วยเหตุนี้ อัคคีภัยจึงเกิดในช่วงเวลากลางวันมากกว่าช่วงเวลากลางคืน

1.4 อัคคีภัยมีแนวโน้มของการเกิดสูงในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนมิถุนายน โดยมีแนวโน้มของการเกิดสูงสุดในเดือนมกราคม รองลงมาได้แก่ เดือนกุมภาพันธ์ เดือนพฤศจิกายน เดือนพฤษภาคม และเดือนธันวาคมตามลำดับ

เนื่องจากในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมิถุนายนนี้ เป็นช่วงฤดูหนาวต่อฤดูร้อน ซึ่งเป็นช่วงที่มีสภาพอากาศแห้งในฤดูหนาว และร้อนในฤดูร้อน สภาพอากาศดังกล่าวนี้ จึงเป็นสภาวะทางธรรมชาติที่เอื้ออำนวยต่อการสันดาป ประกอบกับในช่วงฤดูหนาวต่อฤดูร้อนนี้ ยังตรงกับประเพณีและเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลลอยกระทง ปีใหม่ ตรุษจีน เป็นต้น เทศกาลเหล่านี้มีการเฉลิมฉลองด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการจุดเทียน จุดประทัด หรือเผากระดาษ กิจกรรมเฉลิมฉลองดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เอื้ออำนวย และส่งเสริมให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย นอกจากนี้ยังเป็นช่วงเวลาที่ยังเป็นช่วงเวลาที่บริษัท ห้างร้าน ปิดงบบุคลากรประจำปี บริษัท ห้างร้านใดประสบภาวะขาดทุนอาจมีการลอมวางเพลิงเพื่อหนีหนี้หรือหวังสินไหมประกันทดแทนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเวลาปิดงบบุคลากรตรงกับช่วงปีใหม่ และตรุษจีน ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้อัคคีภัยมีแนวโน้มของการเกิดสูงในช่วงเดือนดังกล่าวข้างต้น และสอดคล้องกับการศึกษาของเอนก พึ่งผลพล ซึ่งทำการศึกษากาการใช้เทคนิคทางสถิติวิเคราะห์เหตุการณ์เกี่ยวกับเพลิงไหม้ในกรุงเทพมหานคร (2516) พบว่า อัคคีภัยมีแนวโน้มการเกิดสูงในช่วงเวลาดังกล่าวเช่นกัน

1.5 จำนวนอัคคีภัยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับจำนวนประชากรในพื้นที่

ต้นเหตุที่แท้จริงของอัคคีภัยนั้น เป็นผลมาจากพฤติกรรมการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ดังนั้นในพื้นที่ที่มีประชากรเป็นจำนวนมาก จะมีการประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานไฟฟ้า ความร้อนและเชื้อเพลิงในปริมาณสูงด้วย จึงทำให้มีโอกาสในการเกิดอัคคีภัยอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ หรือจากความประมาทในการใช้พลังงานต่าง ๆ มีได้สูง ด้วยเหตุนี้ จำนวนอัคคีภัยจึงมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับจำนวนประชากรในพื้นที่ และสอดคล้องกับการศึกษาของญานพล ยั่งยืน ซึ่งทำการศึกษาด้านนิเวศน์วิทยาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร (ฝั่งมหานคร) พบว่า คดีอาชญากรรมจะเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากร และคดีเพลิงไหม้ก็เป็นส่วนหนึ่งของคดีอาชญากรรม

1.6 ความหนาแน่นของอัคคีภัยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความหนาแน่นของสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่

เนื่องจากสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตึกแถว บ้านพักอาศัย โรงงาน โกดัง หรือสถาบันต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นสถานที่ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมนาชนิดของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้พื้นที่ใดมีความหนาแน่นของสิ่งปลูกสร้างมาก จะมีพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ มากด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับต่อหนึ่งหน่วยพื้นที่การประกอบกิจกรรมจะหนาแน่นไปด้วย ซึ่งจะส่งผลให้มี

โอกาสในการเกิดความหนาแน่นของอค์ศิกัยมีได้สูง อันเนื่องมาจากความประมาท หรือจากอุบัติเหตุต่าง ๆ จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิง

2. รูปแบบการลุกลามและความเสียหายของอค์ศิกัยขนาดใหญ่ เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีปัจจัยทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ พื้นที่ที่มีลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง ส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยวัสดุไม่ทนไฟ สภาพเก่า ค่อนข้างแออัด ไม่เป็นระเบียบ ระดับเพลิงเข้าถึงพื้นที่ช้า และไม่สะดวก ขาดแหล่งน้ำดับเพลิง นอกจากนี้ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีรายได้และการศึกษาค่อนข้างต่ำ แต่มีการปะทะสังสรรค์กันในสังคมค่อนข้างสูง

ลักษณะดังกล่าวข้างต้นของพื้นที่ เป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการลุกลามทำความเสียหายเป็นอค์ศิกัยขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะทางกายภาพอันได้แก่ สิ่งปลูกสร้างที่ประกอบไปด้วยวัสดุไม่ทนไฟ และปลูกกันอย่างแออัด นอกจากนี้ลักษณะทางกายภาพดังกล่าวยังชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำของพื้นที่ได้ เช่น สิ่งปลูกสร้างมีขนาดเล็ก มีจำนวนห้องต่อครอบครัวน้อย ใช้เศษวัสดุที่มีราคาถูกเป็นส่วนประกอบของสิ่งปลูกสร้างซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัสดุเชื้อเพลิง ก่อให้เกิดสภาพทรุดโทรม แออัด จากสภาพเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับใกล้เคียงกันของประชากร และจากสภาพทางกายภาพที่แออัดทรุดโทรมก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ที่มีการปะทะสังสรรค์ทางสังคมในระดับสูง ดังนั้นสภาพทางกายภาพของพื้นที่ที่มีลักษณะดังกล่าว เมื่อเกิดอค์ศิกัยขึ้น ทำให้มีโอกาสสูงในการลุกลามโดยขบวนการการพาความร้อน และแผ่รังสีความร้อนไปยังสิ่งปลูกสร้างใกล้เคียง ประกอบกับการปลูกสิ่งปลูกสร้างที่ขาดความเป็นระเบียบเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการดับเพลิงทำให้เกิดเป็นอค์ศิกัยขนาดใหญ่ จนยากต่อการควบคุม

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจัยทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการลุกลามของอค์ศิกัยขนาดใหญ่จะมีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน ปัจจัยหนึ่งอาจบ่งบอกให้เห็นถึงลักษณะของอีกปัจจัยหนึ่งได้ ดังเช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจส่งผลให้เห็นถึงลักษณะของปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม และในทางกลับกัน ปัจจัยทางกายภาพก็อาจบ่งบอกถึงลักษณะของปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคมได้ สำหรับพื้นที่ที่เกิดรูปแบบการลุกลามและความเสียหายของอค์ศิกัยขนาดใหญ่ พบว่า ปัจจัยทางกายภาพเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เห็นเด่นชัดในพื้นที่ อันได้แก่ตัวแปร ลักษณะของสิ่งปลูกสร้างที่เต็มไปด้วยวัสดุไม่ทนไฟ มีสภาพเก่า แออัด ตลอดจนการขาดประสิทธิภาพในการดับเพลิงเหล่านี้ล้วนเอื้ออำนวยให้เกิดรูปแบบการลุกลามและความเสียหายของอค์ศิกัยขนาดใหญ่ได้ชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของอัคคีภัยขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากการศึกษานี้ ได้แก่

ก. พฤติกรรมของมนุษย์ขณะที่เกิดอัคคีภัย เช่น การแตกตื่นตกใจ ขาดความรู้ในการดับเพลิงขั้นต้น ความหวั่นไหวในทรัพย์สินขณะเกิดอัคคีภัย ความอยากรู้อยากเห็น ลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคในการดับเพลิง

ข. สถานที่เกิดอัคคีภัย เช่น มีสถานประกอบการเกี่ยวกับวัตถุระเบิด กระสุนปืน ดอกไม้ไฟ หรือดินปืนอยู่ในที่เกิดเหตุ ทำให้เกิดการลุกลามของอัคคีภัยได้ง่าย

ค. สภาพดินฟ้าอากาศ บริเวณที่เกิดเหตุอัคคีภัยที่มีลมแรง ทำให้อัคคีภัยลุกลามได้รวดเร็ว และเป็นอุปสรรคต่อการดับเพลิง

ง. ช่วงเวลาที่เกิดอัคคีภัย เช่น เกิดอัคคีภัยเวลาดึก หรือเวลาทำงานที่ไม่มีผู้คนอยู่บ้าน กว่าจะมีการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้รถดับเพลิงไปถึงที่เกิดเหตุ อัคคีภัยก็ลุกลามจนยากต่อการควบคุม ทำให้เกิดเป็นอัคคีภัยขนาดใหญ่ หรือเกิดในช่วงที่การจราจรติดขัด กวารถดับเพลิงจะไปถึงที่เกิดเหตุ อัคคีภัยก็ลุกลามเป็นขนาดใหญ่

จ. ประสิทธิภาพในการดับเพลิง เช่น จำนวนสถานีดับเพลิงไม่พอเพียง อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการดับเพลิงไม่ทันสมัย มีอัตรากำลังในการปฏิบัติหน้าที่น้อย ล้วนเป็นสาเหตุให้การดับเพลิงขาดประสิทธิภาพในการควบคุมอัคคีภัยได้ทันทั่วถึง

3. พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิด และการลุกลามของอัคคีภัยในระดับสูง เป็นพื้นที่ที่มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเกิดและการลุกลามของอัคคีภัยในสัดส่วนที่สูง ได้แก่ พื้นที่ดังต่อไปนี้

3.1 พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดและการลุกลามสูง ได้แก่ พื้นที่ในแขวงวัดพระยาไกร (บล็อก 2-3, 2-5) บริเวณชุมชนโรงเรียนสตรีประชากร (เก่า) ชุมชนดรออตันท์ สะพาน 1 ชุมชนซอยบางทาง ชุมชนซอยบ้านไผ่ ชุมชนซอยวัดพระยาไกร และชุมชนซอยสวนหลวง

3.2 พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดอัคคีภัยปานกลาง แต่เสี่ยงภัยต่อการลุกลามสูง ได้แก่

3.2.1 พื้นที่ในแขวงยานนาวา (บล็อก 3-13) ได้แก่ ชุมชนซอยมิตรสมาคม และชุมชนโรงเรียนดิลกศึกษาบริเวณศาลเจ้าจีน

3.2.2 พื้นที่ในแขวงทุ่งวัดดอน (บล็อก 4-8) ได้แก่ ชุมชนชอยเป็นจิต

3.2.3 พื้นที่ในแขวงบางคอแหลม (บล็อก 1-2) ได้แก่ ชุมชน

บางคอแหลม

3.3 พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดอัคคีภัยสูง แต่เสี่ยงภัยต่อการถูกลาม
ปานกลาง ได้แก่

3.3.1 พื้นที่ในแขวงทุ่งวัดดอน (บล็อก 4-4) ได้แก่ ชุมชนหลัง
โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ และชุมชนชอยเซนต์หลุยส์ 3

3.3.2 พื้นที่ในแขวงบางโคล์ (บล็อก 6-2) ได้แก่ ชุมชนทางตอนใต้
ของวัดไผ่เงิน

3.4 พื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดและการถูกลามปานกลาง ได้แก่ พื้นที่ใน
แขวงทุ่งวัดดอน (บล็อก 4-10) บริเวณชุมชนชอยกิ่งจันทร์ และชุมชนชอยไผ่เงิน

ข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้จากการศึกษานี้ ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการเกิด
การถูกลาม และความเสียหายของอัคคีภัย ซึ่งตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบอัคคีภัยดังกล่าวนี้ เมื่อนำมา
พิจารณาในพื้นที่จะทำให้ทราบแนวโน้มของพื้นที่ที่มีปัญหาเสี่ยงภัย อันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน
ป้องกันและระงับอัคคีภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแก้ปัญหาในระยะยาวโดยการควบคุมมิให้เกิดพื้นที่เสี่ยงภัยเพิ่มขึ้นนั้น จะต้องคำนึงถึง
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตั้งจุดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบอัคคีภัย เช่น แหล่งงาน ศูนย์กลางความเจริญ
ต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อป้องกันการกระจุกตัวของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของอัคคีภัย ควรมี
การวางผังเมืองรองรับชุมชนใหม่ ๆ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย
ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

จากข้อค้นพบในผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ แก่หน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาอัคคีภัย ได้แก่ การลดต้นเหตุที่อาจก่อให้เกิดอัคคีภัย การป้องกัน
และระงับการถูกลามของอัคคีภัย และการลดความเสียหายอันเนื่องมาจากอัคคีภัย ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

1. การลดต้นเหตุที่ทำให้เกิดอัคคีภัย มีข้อเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานป้องกันอัคคีภัยแห่งชาติ (กปอ.) และ กองบังคับการตำรวจดับเพลิง รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้พลังงานไฟฟ้า ไฟ ความร้อน และเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นต้นเหตุของอัคคีภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของมนุษย์ในเขตเมือง นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังประชาชนให้เกิดจิตสำนึกในเรื่องของความระมัดระวัง ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบต่อสังคมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อันจะส่งผลให้สามารถลดอุบัติเหตุ หรือความประมาทที่อาจก่อให้เกิดอัคคีภัยได้

1.2 สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ควรออกกฎหมาย พระราชบัญญัติ และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อควบคุม ป้องกัน กิจกรรม หรือพฤติกรรมต่าง ๆ อันอาจก่อให้เกิดอัคคีภัยให้รัดกุม เช่น พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพของอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า การต่อเติมอาคาร การประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเชื้อเพลิง หรือวัตถุไวไฟ เช่น น้ำมัน ดินระเบิด แก๊ส เป็นต้น รวมทั้งเพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำผิด และต่อผู้ที่เจตนาลอบวางเพลิง

1.3 กองบังคับการตำรวจดับเพลิง ในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการเกิดอัคคีภัยสูง ควรมีการวางแผนป้องกันอัคคีภัยให้รัดกุม เช่น การรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยให้รู้จักการดับเพลิงขั้นต้น การรู้จักระมัดระวังสิ่งซึ่งอาจก่อให้เกิดอัคคีภัย โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดอัคคีภัยได้ง่าย เช่น เวลากลางวันที่อากาศร้อน มีการใช้พลังงานต่าง ๆ มาก ซึ่งอาจเกิดภาวะเหมาะสมต่อการสันดาปทำให้เกิดอัคคีภัยได้ สำหรับในช่วงเดือนที่มีแนวโน้มการเกิดสูง ควรมีการเตรียมการระมัดระวังกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางประเพณี เช่น การไหว้เจ้า ในช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมพร้อมในด้านการให้บริการดับเพลิงในช่วงเวลาที่คาดว่าจะมี แร่ เน้มนในการเกิดอัคคีภัยสูง

2. การป้องกันและระงับการลุกลามทำความเสียหายของอัคคีภัย มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 หน่วยงานทางด้านผังเมือง ได้แก่ กองผังเมือง กรุงเทพมหานคร และ สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย ควรมีการวางแผนพัฒนาเมืองและวางผังเมืองรองรับการขยายตัวของชุมชนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณโดยรอบของแหล่งงาน และศูนย์กลางต่าง ๆ เพื่อลดการ

กระจกตัวของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลุกลามของอหิวาต์ เช่น การกำหนดและควบคุมความหนาแน่นของอาคาร ขนาดถนน ตรอก ซอย ท่อน้ำดับเพลิง เป็นต้น

2.2 กองบังคับการตำรวจดับเพลิง ควรจัดให้มีหน่วยดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเสี่ยงภัยต่อการลุกลามสูง เช่น เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ดับเพลิงให้เพียงพอ จัดให้มีเวรยามสอดส่องดูแลในพื้นที่ ส่งเสริมให้มีหน่วยบรรเทาสาธารณภัยในชุมชนเพื่อช่วยเหลือในการระงับและควบคุมการลุกลามของอหิวาต์ได้ทันที่

2.3 การเคหะแห่งชาติ และกรุงเทพมหานคร ในบริเวณพื้นที่ชุมชนแออัดซึ่งมีความเสี่ยงภัยต่อการลุกลามของอหิวาต์มาก ควรมีการปรับปรุงทางด้านกายภาพ เพื่อลดความเสี่ยงภัยต่อการลุกลามของอหิวาต์

3. การลดความเสียหายอันเนื่องมาจากอหิวาต์ มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กรมประชาสงเคราะห์ ควรจัดหางบประมาณสำรองไว้เพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย ส่งเสริมภาคเอกชน เช่น มูลนิธิต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการบรรเทาทุกข์ นอกจากนี้ ควรผลักดันให้มีการประกันสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลุกลามและความเสียหายของอหิวาต์ น่าจะใช้กลุ่มตัวอย่างของอหิวาต์ที่เกิดในปีล่าสุด แต่ขยายจำนวน พื้นที่ตัวอย่างให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อขจัดความคลาดเคลื่อนของการตอบแบบประเมินทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากความทรงจำข้อมูลของบริเวณที่เกิดอหิวาต์ในอดีต และสามารถสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างได้จำนวนมากพอก่อนที่ประชากรจะโยกย้ายไปอยู่ที่อื่นจนไม่สามารถติดตามได้ และหลักฐานทางพื้นที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปมาก รวมทั้งเพิ่มตัวแปรในการศึกษาให้ครอบคลุมปัญหามากที่สุด

2. ควรมีการศึกษาทำนองเดียวกันนี้ในพื้นที่เขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของการเกิดและการลุกลามของอหิวาต์ในกรุงเทพมหานครต่อไป

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการลุกลามของอหิวาต์ในทุกขนาดอหิวาต์ ได้แก่ อหิวาต์ขนาดเล็ก อหิวาต์ขนาดกลาง และอหิวาต์ขนาดใหญ่

4. ควรมีการศึกษารูปแบบของอัคคีภัยเฉพาะด้าน เช่น รูปแบบอัคคีภัยที่เกิดกับสิ่งปลูกสร้างประเภทโรงงานอุตสาหกรรม บ้านพักอาศัย หรือตึกแถว เป็นต้น
5. ควรมีการศึกษารูปแบบการลุกลามของอัคคีภัยในทางตั้งบ้าง เช่น อัคคีภัยที่เกิดในอาคารสูง
6. ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพพระวางที่ (Effective Spatial) ของเขตการบริการดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพของแต่ละสถานีดับเพลิง